Länsstyrelserna

Att förebygga alkohol, narkotika, tobak och dopning

Länssamordnarna

- länken mellan nationell och lokal nivå

Länsamordnarna – länken mellan nationell och lokal nivå

Länssamordnarna är länken mellan nationell och lokal nivå i arbetet med att förebygga alkohol, narkotika, tobak och dopning. Det gör dem till nyckelpersoner i det förebyggande arbetet. I länssamordnarrollen ingår att förverkliga de politiska mål som riksdag och regeringen har tagit beslut om genom samverkan och stöd till lokala aktörer.

”Jag vill än en gång säga att länsstyrelserna och länssamordnarna är våra viktigaste samarbetspartners för att få till stånd ett aktivt, förebyggande arbete på regional och lokal nivå.”

Ur äldre- och folkhälsominister Maria Larssons tal vid Folkhälsoinstitutets konferens om länssamordningen av ANT-arbetet, februari 2009.

Samtliga län i Sverige har motsvarande en heltidstjänst för länssamordning. De tre största länen, Skåne, Stockholm och Västra Götaland har två länssamordnartjänster vardera. Tjänsterna finansieras helt av regeringen. Länssamordnarna har länsstyrelserna som uppdragsgivare. Statens folkhälsoinstitut ska stödja länssamordnarna i deras uppdrag och ansvara för bland annat kompetensutveckling. Under www.fhi.se/antdnytt samlas information för både den regionala och lokala nivån.

Länssamordnarnas uppdrag kan sammanfattas i sju olika delar:

Förverkligande av handlingsplaner och mål

Länssamordnarna ska bidra till att förverkliga de nationella alkohol- och narkotikahandlingsplanerna som riksdagen har tagit beslut om. De ska dessutom samordna arbetet för att nå målet för samhällets insatser inom tobaksområdet. Målsättningarna är ett minskat bruk av alkohol och tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning.

Länk mellan olika nivåer

I länssamordnarrollen ingår att vara länken mellan nationell, regional och lokal nivå. Länssamordnarna ska se till att nationella politiska mål omvandlas till förebyggande arbete som anpassas efter lokala förhållanden. I uppdraget ingår också att fånga upp lokala och regionala behov av stöd och förmedla dessa till regional och nationell nivå.

Uppbyggnad av hållbar och effektiv länsstruktur

Länssamordnarna ska arbeta för att bidra till uppbyggnaden av en hållbar och effektiv länsstruktur genom samverkan. Med det menas en struktur för samarbete mellan olika lokala och regionala aktörer som kommun, landsting, polis, frivilligrörelse m.fl.

Ansvar för nätverk med kommunala samordnare

Precis som på länsplanet finns det i kommunerna kommunala samordnare som arbetar med att förebygga alkohol, narkotika, tobak och dopning. Länssamordnarna ansvarar för att sammankalla och stödja nätverket av kommunala samordnare.

Motor i utvecklingsarbetet

Länssamordnarna ska fungera som en motor i utveckling och förändring av det förebyggande arbetet. Det handlar bland annat om att sprida nya kunskaper till kommunala samordnare, beslutsfattare och andra nyckelpersoner.

Spridning av metoder

I uppdraget ingår också att sprida preventionsmetoder som har stöd i forskningen och ger effekt.

Samarbete med civila samhället

Länssamordnarna ska ta initiativ till och stärka samarbetet mellan offentliga aktörer och frivilligrörelsen.

Fyra röster om länssamordning

Aili Larsson, alkohol- och drogförebyggande samordnare i Orusts kommun

Hur har ditt arbete påverkats av det förebyggande alkohol- och drogarbetet på länsnivå?
- Länssamordningen har utvecklats till en spetskompetens som bidrar med mycket utbildningsinsatser och informationsmaterial. Det är tydligare samarbete med länsstyrelsen nu, förr var det mer diffust. Samarbetet med Länsstyrelsen har gett Orust tydligare signaler om var ribban bör ligga. Förebyggande insatser har fått ett rejält statuslyft och det är lättare att få igenom förslag och idéer. Som samordnare får jag stöd och uppbackning via Länsstyrelsen.

Har samarbetet med andra myndigheter och organisationer förändrats under de senare åren?
- Jag ser en förändring till det positiva. Jag har ett bra samarbete med polisen, studieförbund, länsnykterhetsförbundet, kommunalförbundet och andra aktörer.

Anna Philipsson, utredningssekreterare på Samhällsmedicinska enheten på Örebro Läns Landsting med fokus på barn och ungdomar

Hur har ditt arbete påverkats av det förebyggande alkohol- och drogarbetet på länsnivå?
- Mitt arbete förenklas eftersom länssamordnaren i mitt län har bred koll på vad som sker kring det drogpreventiva arbetet. Eftersom vi är många i länet som arbetar brett med folkhälsofrågorna är det bra med en länssamordnare som vi kan stämma av med för att undvika att parallella spår skapas. Dessutom upplever jag att det är viktigt att mötas i de nätverk som länssamordnaren håller i så att kan lära av varandra och tillsammans driva på arbetet. Dessutom är länssamordnaren ett stort kunskaps- och metodstöd inom det alkohol- och drogpreventiva området.

Har länssamordningen inneburit att ditt samarbete med andra myndigheter och organisationer förändrats under de senare åren?
- Ja, det tror jag. Det är tveksamt om jag hade haft kontakt med alla de personer, myndigheter och organisationer jag har idag om inte länssamordningen hade funnits.

Thomas Olofsson, polismästare i polisområde Skellefteå

Hur har ditt arbete påverkats av det förebyggande alkohol- och drogbetet på länsnivå?
- Genom det regionala samarbetet fångar man upp erfarenheter, aktörer och goda exempel inom det alkohol- och drogförebyggande arbetet, men det kan även ha en trygghetsskapande effekt.

Samsyn och åtgärder på alla nivåer har blivit bättre samt att samarbete via nationell och regional koppling utvecklat evidensen på de insatser som genomförs.

Har samarbetet med andra myndigheter förändrats under de senaste åren?
- För oss inom polisen gäller det att vara ajour via omvärldsbevakning, vilken idag är viktigare än någonsin. Regionala, men även nationella problem tenderar att idag att på kortare tid nå ner i den kommunala nivån och drabba enskilda samhällsmedborgare. Myndighetssamverkan skapar snabbare kommunikation och leder ofta till att polisen förbättrar sitt arbete på alla nivåer för motverka brott och ohälsa.

Anneli Gustafsson, alkoholhandläggare, Eksjö kommun

Hur har ditt arbete påverkats av det förebyggande alkohol- och drogarbetet på länsnivå?
- Jag har deltagit i sydlänens träff vid ett par tillfällen och fått nyttig information. Jag fick också stöttning när jag anordnade en utbildningsdag för politiker och tjänstemän på Höglandet.

Har samarbetet med andra myndigheter och organisationer förändrats under de senare åren?
- Det tycker jag! Samarbetet med polisen har blivit mycket bredare, och vi har även utvecklat samarbete med nykterhetsorganisationerna. Nästa steg är Landstinget och mödravården, vilket känns roligt.

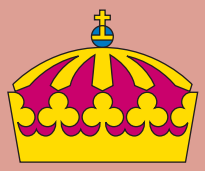

Länsstyrelserna